

DAVID LAGERCRANTZ

NAINEN MENNEISYYDESTÄ

Suomentaneet Hanna Jokela ja Onerva Kuusi

WSOY

DAVID LAGERCRANTZ

NAINEN MENNEISYYDESTÄ

SUOMENTANEET
HANNA JOKELA JA ONERVA KUUSI

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ruotsinkielinen alkuteos

Memoria

Memoria © David Lagercrantz, first published by Norstedts, Sweden, in 2023.

Published by agreement with Norstedts Agency.

SUOMENNOKSEN © HANNA JOKELA JA ONERVA KUUSI SEKÄ WSOY 2024

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

ISBN 978-951-0-45533-3

PAINETTU EU:SSA

PROLOGI

KESÄKUUN ENSIMMÄISENÄ päivänä vuonna 2004 muuan poikkeuksellisen päättelykykyinen unkarilainen liikemies sai soiton pöytäpuhelimeensa. Puhelu koski niin kutsuttua ympäristöanalyysiä, eikä kumpikaan keskustelijoista oletta-
nut puheen missään vaiheessa kääntyvän mihinkään erityisen tähdelliseen. Koska puhelun soittanut analyytikko kuitenkin suhtautui sinä päivänä luottavaisin mielin asiaan jos toiseenkin – paitsi Irakin tilanteeseen – hän puheli niitä näitä kaikesta mahdollisesta ja tuli silloin maininneeksi professori Hans Rekken.

»Rekke on kuulemma ollut kiinnostunut Claire Lidmanin kuolemasta.»

Siinä kaikki, mutta enempää ei vaadittu. Unkarilaisesta liikemiehestä tuntui kuin koko maailma olisi yhtäkkiä kirjastunut.

Tarina oli tietysti saanut alkunsa jo ajat sitten.

YKSI

HANS REKKE oli tuolloin vasta kaksitoistavuotias.

Lunta tuiskutti enemmän kuin miesmuistiin, kun Wienin suuressa talossa ovikello soi. Hänen matematiikanopettajansa tohtori Brandt astui sisään aivan liian suuri karvalakki päässään. Tohtorin vieressä seisojaksi Rekken ikäinen kiharatukkainen poika, jolla oli tummat, kiihkeät silmät. Tohtori Brandt esitteli pojan Gaboriksi, ja Hans ojensi kätensä.

Käsi sai jäädä ilmaan.

Poika vain pujahti hänen ohitseen kepeästi ja hienostuneesti kuin norja kissaeläin. Hänessä oli jotakin uhkaavaa, eikä Hans ymmärtänyt mistä oli kyse. Pojan katse hohti vihreänä, ja jokainen liike oli valpas, varautunut. Heidät molemmat käskettiin suuren kirjoituspöydän ääreen lähelle kirjahyllyä, missä komeili Beethovenin rintakuva. Vasta silloin tilanne selkeni hieman.

Poika oli selvästi jonkinlainen lahjakkuus, ja ajatuksena oli, että he kisaisivat ja ottaisivat toisistaan mittaa. Tohtori Brandt alkoi jakaa heille matematiikan tehtäviä Cantorin diagonaalargumentista ja reaalityyppien äärettömyydestä, ja samassa hetkessä ilmaan virisi voimakas jännite. Gabor ryhtyi innosta täristen heti työhön. Hans jäi paikoilleen kuin lamaantuneena ja tuijotti pojan lihaksikkaiden hartioiden linjoja.

»Mikset kirjoita?» Tohtori Brandt kysyi.

»Ihan kohta», hän sanoi.

Hän oli kuitenkin juuttunut mietteisiinsä, arvoitukseen,

joka kiehtoi häntä enemmän kuin matematiikka. Hans näki ihmeekseen pojan laskevan salamannopeasti, lähes virtuoosi-
maisesti, ja hän ajatteli, että sen kuin voittaa. Mitä hän siitä
piittasi? Silti jokin hänessä halusi iskeä takaisin, ja määrä-
tietoisesti hän pyrkikin vastaamaan haasteeseen. Jälkeenpäin
hän ajatteli suoriutuneensa varsin hyvin. Ei loistavasti, mutta
kelvollisesti. Kun hän nosti katseensa paperista, Gaborin sil-
mät kuitenkin hehkuivat voitonriemuisina.

»Vaikuttavaa, pojat. Mitä jos pidämme kahdenkymme-
nen minuutin tauon, jotta voitte tutustua toisiinne?» tohtori
Brandt sanoi selvästi tyytyväisenä, ja silloin Hans ja Gabor
pukivat ulkovaatteet päälleen ja menivät ulos pihalle. Heidän
askeleensa narskuivat jäistä maata vasten.

Lumi satoi suurina hiutaleina, päivä oli kylmä. Hans ha-
vaitsi äkkiä vaimean vinkunan, korkean neliviivaisen G:n,
joka kuului joka kolmannella tai neljännellä uloshengityk-
sellä. Sellainen haavoittuvuus soti pojan raakaa vetovoimaa
vastaan.

»Mitä sinä treenaat?» Hans kysyi.

Gabor näytti miettivän.

»Itsepuolustusta.»

Hansista vastaus oli liian epämääräinen.

»Mitä lajia?» hän kysyi.

»Voin näyttää.»

Gaborin vartalo jännittyi, hengityksen vaimea vinkuna
putosi puoliaskelen verran fisiin ja rikkoi Hansin tarkkaa-
vaisuuden. Tuohon aikaan hän oli kuin noiduttu; jokainen
äänimaailman muutos sai hänet pakonomaisesti analysoimaan
ympäristön säveliä. Siksi hän ei ollut varuillaan, kun Gabor
kävi kiinni.

Hans oli kuin ansassa. Hän pyörähti ympäri hillittömällä voimalla ja iskeytyi maahan, eikä hän hetkeen nähnyt mitään. Yhtäkkiä hän vaistosi yläpuolelleen Gaborin tyytyväisen, kyläisen katseen, kuin petoeläimellä, joka oli saanut haluamansa.

Sitten Gabor oli poissa, ja Rekke makasi niillä sijoillaan viiltävä kipu takaraivossaan, ja vasta kolmannella tai neljänellä yrityksellä hän sai kammettua itsensä jaloilleen ja hoiper-teli sisälle taloon. Hiukset olivat verestä tahmeat, ja hän seiso-i pitkään alakerran kylpyammeen ääressä yrittäen tyrehdyttää verenvuotoa. Hän palasi kirjastoon vasta viidentoista, kahdenkymmenen minuutin kuluttua.

Tohtori Brandt oli edelleen kirjoituspöytänsä luona. Hän pahoitteli suurieleisesti ja syvästi pettyneen näköisenä sitä, että Gabor oli lähtenyt kotiin. Hän ei siksi lainkaan huomannut, että Rekke oli haavoittunut ja kalpea, eikä sitä huomannut Rekken äitikään. Äidillä oli koko illan kiire etsiä muutamaa yhtäkkisesti kadonnutta korua.

KAKSI

KONSTAAPELI MICAELA Vargas Husbystä oli muuttanut professori Hans Rekken luo Grevgatanille Tukholman hienostoalueelle. Muutto oli saanut hänen lähipiirinsä kiihdyksiin ja juoruilijat liikkeelle. Nyt hän kuitenkin halusi pois.

Rekke oli masentunut ja toivoton ja poistui tuskin koskaan makuuhuoneestaan. Heti kun Micaela saisi kerättyä vähän voimia, hän kävisi pakkaamassa kamansa ja häipyisi. Ennen sitä hän kuitenkin halusi saattaa heidän aloittamansa tapauksen päätökseen. Kyse oli kuolleeksi julistetusta naisesta, joka oli kaikesta huolimatta saattanut tallentua Venetsiassa vastikään otettuun lomakuvaan. Vaikka Micaela ei varsinaisesti uskonut tarinaan, siinä oli jotakin kiehtovaa.

Siksi hän olikin mennyt Bergsgatanin poliisitalolle tapaamaan ylikonstaapeli Kaj Lindroosia, joka oli tutkinut tapausta liki neljätoista vuotta aiemmin. Mutta Kaj Lindroos antoi odottaa itseään. Siinä ei varsinaisesti ollut mitään yllättävää, sillä puhelimessa hän oli kuulostanut vastahakoiselta ja happamalta. Micaela seisoి hiukan apaattisena pohjakeroksen vastaanotossa ja katseli ulos kadulle. Ohi ajoi kirkuvia ylioppilaita kuljettava kuorma-auto. Oli kesäkuun viides päivä vuonna 2004, upea kesäpäivä, ja hän oli juuri aikeissa häipyä paikalta, kun kuuli äänen selkänsä takaa.

»Siinäkös se minun yksityisetsiväkollegani onkin?»

Micaela kääntyi ja tarttui Lindroosin käteen. Lindroosilla oli suuret ruskeat silmät ja taakse kammatut vaaleat hiukset,

ja hän oli nuorempi kuin Micaela oli olettanut, tuskin edes viittäkymmentä, mutta samalla nuhjaantuneempi. Lindroos tuijotti Micaelaa kuin kello olisi ollut viittä vaille kolme yöllä. Micaela kääriytyi tiukemmin farkkutakkiinsa.

»Kiitos, että suostuit tapaamiseen», hän sanoi.

»Claire Lidman on kuollut», Kaj Lindroos vastasi.

»Luultavasti. Mutta kyllähän tämä silti uteliaisuuden herättää», hän sanoi ja kopeloi sisätaskuaan. »Lupaam olla jaarittelematta.»

Ylikonstaapeli Lindroos tuijotti edelleen Micaelan vartaloa.

»Jaaritele pois vain. Mutten silti usko juttua todeksi.»

Micaela toivoi, että hänellä olisi ollut jotakin, minkä tunkea Lindroosin kurkkuun.

»Voit kai sentään katsoa valokuvaa ennen kuin päätät mitään», hän sanoi ja seurasi Lindroosia hissiin.

No totta mooses Kaj Lindroos vilkaisisi valokuvaa. Oli tietenkin typerää vaivaantua siitä, että tyttö oli niin nuori ja kaiken kukkuraksi maahanmuuttaja. Toisaalta omista ennakkoluuloista ei ollut niin kovin helppo pyristellä irti, etenkin kun kyseessä oli Lidmanin tapaus. Hänen uransa pahin kipukohta. Tarinassa oli epäilemättä jotakin outoa. Kaunis, koulutettu nainen, joka on tekemisissä elinkeinoelämän silmäätekevien kanssa, katoaa jäljettömiin – ja löytyy sitten Espanjasta, säiliöauto-onnettomuudessa kuoliaksi palaneena muutamaa kuukautta myöhemmin. Selvähän se, että hän oli pohtinut juttua tuhat kertaa. Mutta oikeastaan... mitä helvettiä, juttuhan oli vanha ja nyt oli perjantai-iltapäivä. Nyt piti päästä nopeasti kotiin vetämään kännit ja ehkä vielä koettaa hakkailla pimua vähän. Saattaisi ainakin olla yrityksen väarti.

»Työskentelet siis nuorisorikollisuuden parissa?» hän kysyi.

»Yritän vapaa-ajalla puuhailla vähän muutakin.»

»Mitäs muut on siitä mieltä?»

»Mitäs ne.»

»No niinpä. Kiva farkkutakki», hän sanoi, mutta tarkoitti oikeastaan rintoja ja vilkaisi tyttöä jälleen kiireestä kanta-päähän.

Jalat olisivat hyvin voineet olla hivenen pidemmät, eikä olisi pahitteeksi, vaikka tyttö hymyilisi enemmän. Mutta ei parane valittaa.

He menivät hänen työhuoneeseensa, ja hän raivasi hieman tilaa kirjoituspöydälle.

Avonaisesta ikkunasta kuului ylioppilaiden kiljuntaa. Teki mieli tuhahtaa jotakin halveksuvaa, mutta hän ei halunnut leimautua ikälopuksi.

»Siellä sitä juhlitaan», hän sanoi. »Melkein tekisi mieli mukaan.»

»Jep», tyttö sanoi.

»Kiljuitko sinäkin, kun kirmasit lakkiaisten jälkeen koulun pihalle?»

»Niin kovaa kuin keuhkoista lähti.»

»Siitä ei taida olla niin kovin pitkä aika, vai kuinka?» Kaj Lindroos jatkoi ja katui heti.

Ärsytys valtasi Micaelan. Aina sama tahaton tapa osoittaa, että hän oli liian nuori ja kokematon esittämään outoja teorioita siitä, että Claire oli noussut kuolleista. Mutta mitäpä sille nyt voi.

»Halusitko sanoa tuolla jotain vai?» tyttö kysyi.

»Ei, ei», hän sanoi. »Mutta minun aikamani valkolakkia pidettiin vanhoillisena. Nyt kaikki yhtäkkiä haluavat sellaisen.»

»Vai niin», tyttö sanoi välinpitämättömästi.

»Nykyään kapinallisuus ei taida olla kovassa huudossa.»

»Eikö?»

»Pidätkö Ulf Lundellista?»

»Kenestä?»

Nuo hiton lähiöpimut eivät tiedä Ruotsista mitään, hän ajatteli.

»Kuulehan, eikös taputellakin tämä juttu nyt pois päiväjärjestyksestä», hän jatkoi äänellä, josta yrityksestä huolimatta kuului ärtymys, ja silloin tyttö nyökkäsi, pani kätensä takin sisään ja otti esiin muovitaskun, jossa oli valokuva.

Hetkeksi Kaj Lindroosin valtasi pelko. Hän ei osannut sanoa miksi. Mutta ei, hän rauhoitteli itseään, jutussa ei ollut mitään perää. Oli kuolintodistus, oli DNA-todisteita, ja hän oli nähnyt ruumiin omin silmin. Claire Lidman ei todellakaan juoksennellut enää ympäriinsä missään tyylikkäissä punaisissa päällystakeissa.

KOLME

HANS REKKE soitti flyygelillä Pateettisen adagioa. Yritys loppui lyhyeen. Kappale ei enää puhutellut häntä, mutta syy ei mitä luultavimmin ollut Beethovenin. Mikään ei enää puhutellut häntä. Hän nousi ylös ja mietti minne mennä. Oikealle vai vasemmalle?

Juuri nyt hänen elämänsä koostui tällaisista päätöksistä. Mennäkö maate vai istuako paikoillaan? Ulkona ulvoi ajoneuvohälytin ja sisällä tikitti seinäkello, tik ja tak, kuin osoittaakseen, kuinka monta sekuntia turhuuteen tuhlaantuikaan.

Missähän Micaela majaili? Häntä ei ollut näkynyt viikkoon. Oli ehkä muuttanut takaisin kotiin, ja kukapa siitä voi moittia. Rekke oli varmasti ollut kauhean huonoa seuraa. Silti ajatus teki kipeää. Hän päätti mennä keittiöön juomaan lasin viiniä, ja niin huonolla tolalla olivat asiat, että jopa se tuntui tarmokkuuden osoitukselta. Mutta ei tuostakaan yrityksestä yhtään mitään tullut. Keittiön sijaan hän käveli kylpyhuoneeseen ja avasi lääkekaapin oven. Sulje se, hän ajatteli. Häivy täältä. Hänen kätensä elivät kuitenkin omaa elämäänsä, ja hän kaivoi kaapista uudet tabletit, jotka oli antanut Freddie, henkilääkäri helvetistä.

Oxycontin oli lääkkeen nimi, eikä sen pitäisi aiheuttaa juuri lainkaan riippuvuutta, jos kuvaukseen oli uskominen. Huijarit, hän ajatteli, istahti pöntön kannelle ja antoi muis-tojen tulla. Ei mielen syövereistä tietenkään mitään hyviä muistoja tullut vaan pelkkää ahdistavaa roinaa, kuten ne

kaukaiset, loputtoman lumiset päivät Wienissä. Eivätkö nuo muistot jättäisi häntä ikinä rauhaan? Hän nousi istuimelta ja seisahtui. Kuuliko hän jotakin? Kyllä. Askeleita porraskäytävästä, tuttuja askeleita.

Julia-tyttären kengänkorot kopisivat lattiaa vasten yhtä rytmikkäästi kuin aina, tai oikeastaan... hän terästi kuuluoan... ehkeivät aivan. Askeleet hidastuivat, menettivät kimmoisuutensa ja nuoruuden piittaamattomuutensa, ja hän muisti Julian näyttäneen viime aikoina huolestuneelta. Mutta menneisyyden harso varjosti hänen ajatuksiaan, eikä hän jaksanut muistella, oliko Julia maininnut hänelle huolistaan.

Rekke pyyhkäisi hiuksiaan ja käveli ovelle. Hänen ei kuitenkaan tarvinnut avata. Julia tuli sisään omilla avaimillaan, ja Rekke tarkasteli tytärtään pää edelleen hiukan sumussa. Julialla oli päällään polvista reikäiset farkut, käytettynä ostettu nahkatakki ja mustat kengät, joissa oli hieman naurettavankin korkeat korot. Ja liikaa meikkiä. Tyttö veti takkiaan tiukemmin ylleen, kuin palellen.

»Hei kulta. Pyryttääkö siellä?» Rekke sanoi ja katsahti Julian olkapäitä kuin olisi huomannut niillä pari lumihiutaletta.

»Oliko tuo olevinaan vitsi vai?»

»Joo», hän sanoi nolostuneena. »Olihan se.»

Hän nosti kätensä halaukseen, mutta Julia työntyi vain hänen ohitseensa peremmälle asuntoon.

»Isä, nyt on kesä.»

»Selvähän se.»

»Vai pyryttääkö jossain muualla, ajatuksissasi esimerkiksi?»

Julia kysyi, ja se oli valitettavasti naulan kantaan.

Mutta nyt oli palattava nykyhetkeen. Hänen tyttänsä oli täällä. Rekke katsoi häntä tarkemmin. Julia oli selvästi

laihtunut, eikä se ollut hyvä juttu. Tuollainen kehon kurittaminen oli sukuvika. Rekken äidistä se toki oli hyve, tyylikkyyden ja yläluokkaisuuden merkki. Rekke kuitenkin tiesi, että joskus hyve kätki taakseen kauhun, kuolettavan väärinkäytön, ainoan hänen tuntemansa helpotuksen tyhjyyttä ja yksinäisyyden tunnetta vastaan.

»Kultaseni», hän sanoi. »Syötäisiinkö lounasta?»

»Sinäkö sen laitat, vai?»

Julian äänestä kuului piikikkyys, ja hoikat käsivarret olivat jännityksestä jäykät.

»Niin», hän sanoi, meni keittiöön ja avasi jääkaapin oven. »Taitamattomuutenihan tapaa yleensä huvittaa sinua. Rouva Hansson on varmasti myös laittanut jotain. Esimerkiksi tämän.» Hän katsoi kulhoon, joka oli keskiihyllillä. »Risottoa näköjään», hän jatkoi. Hän haisteli ruokaa. »Valkoviiniä, kasvislientä ja parmesaania. Ja katsos tätä.» Hänen kasvonsa kirkastuivat. »Paistettuja herkkusieniä ja rucolaa. Tästähän saa ihan juhla-aterian.»

»Ei, ei, täytyy mennä.»

»Tuskin ehdit edes astua sisään. Lämmitän tämän mikroassa. Voin jopa tarjota lasillisen viiniä – etkös täyttänytkin juuri yhdeksäntoista?»

Hän hymyili leveästi ja näytteli hämmentyneempää kuin olikaan, mutta ei saanut minkäänlaista vastakaikua.

»Tulin vain kertomaan yhden jutun», Julia sanoi, ja silloin Rekke jäi seisomaan risotto kädessään ja aavisti kohta kuulevansa jotakin huolestuttavaa.

Ehkä aavistus oli vain tungetteleva muisto Wienin-talvelta, ja hän teki parhaansa vaikuttaakseen turvalliselta, rauhalliselta isältä – kuin ei olisi juuri vetänyt päätänsä täyteen opiaatteja.

NELJÄ

EI OLISI pitänyt tulla, Micaela ajatteli. Ei olisi pitänyt sotkeutua koko juttuun.

Kyllähän hän tiesi, milloin se oli tapahtunut. Melko tarkalleen puoli yhdeksältä illalla toukokuun kymmenes päivä, kun Samuel Lidman, leski, oli iskenyt lomakuvan sohvapöydälle heidän luonaan Grevgatanilla. Hetki oli ollut kiusallinen. Samuel Lidmanin hengitys kulki raskaasti, ja otsa ja paidan rintamus olivat hiestä märät. Päällään hänellä oli ruskea vakosamettipuku ja vastalankatut cowboysaappaat. Vaikka hän oli kaulasta alaspäin vaikuttava ilmestys, jyhkeä kuin veistos, kasvot olivat helakanpunaiset ja silmät apeat. Ei ollut vaikea tuntea sääliä häntä kohtaan.

»Katsokaa tarkkaan», Samuel sanoi. »Otin mukaan muitakin kuvia. Katsokaa korvia, nenää ja huulia. Yhdennäköisyys on hämmästyttävä.»

Todistettavana ei ollut mikä tahansa jonninjoutavuus. Samuelin vaimo oli ollut poissa kolmetoista ja puoli vuotta. Ei poissa niin kuin »Syvästi kaivaten», vaan poissa niin kuin hammastiedoista tunnistettu ja Solnan katoliselle hautausmaalle haudattu. Kuten Rekke totesi, henkiinherättäminen oli varsin kunnianhimoinen urakka. Mutta Samuel ei selvästikään pelännyt haastetta, osoitti vain kaunista punatakkista naista Venetsian-lomakuvan taustalla.

»Katsokaa nyt itse», Samuel sanoi.

»Tottahan toki. Katsotaanpas nyt», Rekke vastasi.

Micaela oletti Rekken torjuvan harhakuvitelman niin lempeästi kuin mahdollista. Olihan Rekke viime kädessä toisten satuttamista kammoksuva herrasmies, ja Samuel näytti siltä kuin hänen koko elämänsä olisi vaakalaudalla.

Samuel oli epäilemättä kokenut kovia. Hän oli ollut korviaan myöten rakastunut tuore aviomies, kun Claire oli yllättäen jättänyt hänet ilman hyvästin sanaa. Syksystä 1990 oli jo aikaa, mutta haava oli revitty auki kerta toisensa jälkeen. Jutussa oli myös selvästi jotakin mätää. Claire oli kaunotar ja suuri lahjakkuus, jonka ura oli lähtenyt rakettimaiseen nousuun. Hän oli työskennellyt pääanalytikkona yhdessä Ruotsin isoimmista pankeista, Nordbankenissa, ja ollut heti toimitusjohtaja William Forsista seuraava. Noihin aikoihin – finanssikriisin kynnyksellä – Clairen tehtävänä oli periä horjuvien suuryritysten ja sijoittajien lainoja ja turvata luottoja. Paine oli kova, mutta Claire tykkäsi työstään, Samuel kertoi. Hän oli taistelija ja kova peluri, ja Samuel vakuutti, että heidän avioliittonsa oli onnellinen. He olivat toisiinsa uppoutuneita, kuten hän asian ilmaisi.

Eräänä iltana Claire oli kuitenkin lähtenyt postittamaan kirjettä Lontoossa asuvalle siskolleen eikä ollut palannut. Hän oli vain kadonnut jälkeäkään jättämättä. Jo seuraavana päivänä poliisit etsivät häntä kuumeisesti. Seuraavat viikot olivat yhtä painajaista, Samuel kertoi. Silti hän kaipasi niitä päiviä, sillä silloin hän oli yhä voinut turvautua muistoihinsa. Clairen kanssa vietetty aika oli vielä ollut kaunista ja tahriintumatonta. Mutta sekini häneltä oli riistetty. Kun tutkinta oli kiihkeimmillään, Clairelta oli tullut viesti, ei pitkä kirje, jollaisen Claire oli siskolleen lähettänyt, vaan pelkkä kortti jossa oli Cézannen Gardanne-maalaus. Siinä Claire kertoi jättäneensä hänet, sanoi ettei jaksanut enää.

Samuel kertoi sen tuntuneen pahemmalta kuin jos Claire olisi kuollut, ja pian hän matkusti pois. Pyhiinvaellusmatkaksi hän sitä kutsui, eikä häneen saanut yhteyttä moneen viikkoon. Kun hän sitten soitti kotiin Bombaysta, hän sai kuulla Clairen kuolleen säiliöauto-onnettomuudessa San Sebastianissa. Ilmeisesti hän voisi vielä nähdä Clairen ja ehtiä hautajaisiin Solnan kirkkoon.

Mutta ei hän halunnut.

»Claire ei merkannut enää mitään», Samuel sanoi, eikä asiaa auttanut se, että ruumis oli palanut karrelle. Samuel haistatti pitkät koko tapaukselle ja jatkoi matkustelua.

»Se oli elämäni pahin virhe», hän sanoi. »Ne onnistuivat huijaamaan minua.»

Samuelin päättelyketjua ei ollut kovin helppo seurata. Olivathan niin sisko, äiti kuin ylikonstaapeli Kaj Lindrooskin tunnistaneet ruumiin. Samuel uskoi kuitenkin yhä hanakammin, että Claire voisi vielä olla elossa. Syynä oli selvästi se, ettei hän ollut saanut jättää hyvästejä. Sekä se, että jonkun oli täytynyt auttaa Clairea poistumaan Ruotsista. Ilman apua Claire olisi luultavasti jättänyt jälkeensä johtolankoja eikä vain kadonnut kuin tuhka tuuleen. Koko juttu kuulosti täysin sekopäiseltä, ja Micaela muisti, kuinka Samuel oli väännellyt lihaksikasta ruumistaan ja hikoillut aina vain vuolaammin Rekken tarkastellessa valokuvaa. Kuvasta ei edes ollut juuri iloa. Sen kauemmas ei ylösnousemuksen osoituksesta olisi voinut päästä. Silti Rekke oli ottanut valokuvan vakavana vastaan ja katsonut sitä pitkään, luultavasti kohteliaisuudesta, Micaela arveli, eikä vain Venetsian-kuvaa, vaan myös vanhoja Clairesta otettuja valokuvia, joita Samuel oli tuonut mukanaan.

»Kiinnostavaa», Rekke sanoi.

»Näettehän, että kuvassa on Claire?»

»En tiedä», Rekke jatkoi. »Kuvahan ei ole riittävän tarkka. En uskalla sanoa varmuudella muuta kuin että Clairessa ja tässä naisessa on samanlaista valovoimaa. *Where I go, life goes*, kuten eräs ylimielinen viulunsoittaja kerran minulle sanoi. Mutta mietin... odottakaas...»

Rekke ei virkkanut enää muuta, vaikka Samuel Lidman kuinka höpötti naisten välisistä yhtäläisyyksistä. Rekke ei kuullut. Hän oli uppoutunut omaan transsinkaltaiseen tilaansa.

»Kuvan nainenhan on huolestunut, vai kuinka?» Rekke jatkoi lopulta. »Näyttää siltä kuin hän etsisi katseellaan jotakuta.»

»Niin, ehkä.»

Samuel Lidman tuijotti Rekkeä tiiviisti.

»Mutta ennen kaikkea...»

»Niin?»

»Eikö hänen kävelytavassaan olekin jotain erikoista? Hän kulkee vauhdikkaasti mutta aavistuksen toispuolisesti. Oliko Claire loukannut oikean polvensa?»

Samuel Lidman näytti tyrmistyneeltä.

»Kyllä oli, ihan totta», hän sanoi. »Miten niin? Clairelta oli mennyt lasketellessa nivelsiteet.»

»Tällä naisella on kävelyssä kompensatorisia piirteitä. Vasen jalka ja lanne, näettekö... ne ovat hieman kallellaan ja paino varaa niihin. Syynä voi toki olla jokin ohimenevä asia, kuten yhtäkkinen horjahdus. Nainen ei kuitenkaan näytä olevan millään lailla puolustuskannalla, järkyttynyt tai loukkaantunut.»

»Mitä tarkoitat?»

»Sitä että tuo korjausliike on hiottu täydellisyteen asti, eikä nainen ehkä edes huomaa sitä itse. Ehkäpä juuri pysäytyskuva mahdollistaa havainnon. Tietenkin ontuminen voi olla perua vanhasta sääri- tai reisimurtumasta. Sen alueen vammat eivät kuitenkaan yleensä vaivaa kauaa. Epäilenpä siis, ettei nivelkierukka ole koskaan parantunut kunnolla.»

Samuel Lidman pompahti ylös tuolista, alkoi ravata keittiössä edestakaisin ja lietsoi hetki hetkeltä itseään yhä voimakkaammin kiihdyksiin.

Samuel oli onnistunut sähköistämään ilmapiirin ikään kuin he todella olisivat jonkin jäljillä, ja seuraavan puolituntisen ajan Micaela yritti lähinnä saada häntä rauhoittumaan. Siksi kesti aikansa ennen kuin Micaela huomasi Rekken vaienneen ja vetäytyneen syrjemmälle. »Tarvitsen omaa rauhaa», Rekke sanoi, ja vasta seuraavana päivänä Micaela tajusi, että Rekke oli alkanut epäillä omia päätelmiään.

Se oli Rekkelle tyyppistä. Hänen aivonsa huomasivat salamanopeasti liudan yksityiskohtia ja yhdistelivät ne kuvaksi, havainnoksi. Jälkeenpäin hän kuitenkin uhrasi enemmän aikaa päätelmiensä epäilyyn kuin mitä niihin päätymiseen oli mennyt, ja tällä kertaa Rekke oli erityisen häpeissään. Hän oli kääntänyt miespolon pään. »Mikä typerys olenkaan», Rekke sanoi, ja siitä ehkä lähti hänen kriisinsä, syöksykierteensä pimeään.

Hänen häpeänsä ei kuitenkaan merkinnyt mitään. Samuel Lidman käyttäytyi jo kuin hullu eikä välittänyt tippaakaan siitä, että Rekke oli muuttanut mielensä. Samuel vain jatkoi jauhamistaan, ja lopulta Micaela lupasi tutkia jutun perin pohjin ja olikin siksi raahautunut ylikonstaapeli Kaj Lindroosin pakeille. Hänellä ei kuitenkaan ollut vakaumuksen tuomaa painokkuutta tukenaan, ja kun hän nyt laski kuvan

Lindroosin täpötäydelle kirjoituspöydälle, koko juttu tuntui heppoiselta ja säälittävältä.

»Tässä se siis on», Kaj Lindroos sanoi ja noukki kuvan pöydältä.

Hän ei kuitenkaan viitsinyt tarkastella kuvaa kauaa. Hän käänsi katseensa ikkunaan kuin olisi toivonut kuulevansa taas ylioppilaiden kirkunan.

»Katsoisit vähän tarkemmin.»

Lindroos liikahti hermostuneesti.

»Miten maistuisi oluet? Ehkä jossain tuolla rannassa? Voisin samalla kertoa yhtä sun toista.»

Lindroosin katseesta huokui taas kiinnostus, ja hän avasi hiukan neuroottisesti paidannapin kuin olisi alkanut riisuutua jo ennen treffejä.

»Ai, ei kiitos», Micaela sanoi. »Pitää mennä kotiin.»

Hänen olonsa oli vaivaantunut.

»Varmastiko? Nythän on sentään perjantai, ja aurinko paistaa.»

»Olen menossa moikkaamaan äitiä», Micaela lisäsi.

»Vai niin. Selvä», Lindroos vastasi. Hänen kehonkielensä antoi ymmärtää, ettei hänellä ollut enää aikomustakaan käyttää aikaansa täysin järjettömän valokuvan tutkimiseen, ja Micaela mietti, pitäisikö hänen jotenkin pehmentää torjuntaansa, sanoa jotakin tyyliin »ehkä joku toinen kerta», mutta se olisi ollut vain hölmöä ja raukkamaista. Hän päätti keskittyä valokuvaan.

»Näethän?» hän kysyi. »Varsinkin korva ja nenä ovat erityisen yhdennäköisiä.»

»Niinkö?» Lindroos tuhahti ja pani paidannapin taas kiinni. »Valokuva löytyi siis Samuel Lidmanin naapurin luota.»

Oli selvää, että Lindroos halusi kostaa, ja Micaela siirtyi puolustuskannalle.

»Ei, Samuel Lidmanin ystävä löysi kuvan oman naapurinsa luota», hän korjasi.

»Eikös se ole aika kummallista?» Lindroos jatkoi, ja niinhän asia tosiaan oli.

Parempi olisi ollut, jos kuva olisi löytynyt pitkän ja järjestelmällisen kartoituksen yhteydessä eikä vain yhtäkkiä putkahtanut esiin jostain tuttavapiirin loma-albumista. Asialle ei kuitenkaan voinut mitään, ja pian Micaela toivottavasti pääsisi lähtemään ja voisi unohtaa koko jutun.

»Onko sillä merkitystä, miten kuva löytyi? Nainen joko on Claire tai sitten ei.»

»No joo», Lindroos sanoi ja otti uudestaan kuvan käteensä, ja silloin Micaela sulki silmänsä ja ajatteli, kuinka mieluusti olisikaan kuin valokuvan nainen. Olisi mukava vain lipua paikalle huokuen samanlaista itsestään selvää arvovaltaa.

VAIN KAIKKEIN KAMMOTTAVIMMAT TARINAT SAAVAT KUOLLEET NOUSEMAAN HAUDOISTAAN.

C LAIRE LIDMAN on haudattu Solnan katoliselle hautausmaalle. Hänen miehensä Samuel on kuitenkin varma, että hän on elossa, ja haluaa todistaa sen. Professori Hans Rekke ja kovia kokenut poliisi Micaela Vargas myöntyvät vastahakoisesti selvittämään mahdottomalta tuntuvaa tapausta – ehkä vain saadakseen työskennellä taas yhdessä. Mikään ei ole sitä miltä näyttää, kun Rekke joutuu kohtaamaan vihollisen vuosien takaa ja Micaela saa selville, kenen asioihin hänen rikollinen veljensä on sotkeutunut.

Rekke & Vargas -sarjan toinen osa vie 1990-luvun finanssikriisin ja oligarkkien maailmaan ja samalla myös Rekken tuskallisiin muistoihin.

